

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

w sprawie przeciwko **S. P.** ,
oskarżonemu o czyn z art. 226 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 22 stycznia 2026 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w Rybniku
z dnia 10 grudnia 2025 r., sygn. akt III K 1208/25,
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu,
z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Rybniku postanowieniem z dnia 10 grudnia 2025 r., sygn. akt III K 1208/25, zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy **S. P.** , oskarżonego o czyn z art. 226 § 1 k.k., innemu sądowi równorzędnemu, z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu wniosku sąd wskazał, że „nie ulega wątpliwości, że stan zdrowia oskarżonego utrudnia mu przemieszczanie się i sprawia dolegliwości, co w sytuacji prowadzenia tej sprawy w Rybniku, uniemożliwiłoby oskarżonemu udział w rozprawach, w których zgodnie z deklaracją chciałby uczestniczyć”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano na wyjątkowy charakter instytucji uregulowanej w art. 37 k.p.k., podkreślając, że zbyt szerokie jej stosowanie może spowodować skutki wręcz sprzeczne z ratio legis powołanego przepisu, osłabiając poczucie zaufania nie tylko do konkretnego sądu, lecz również do całego wymiaru sprawiedliwości (zob. postanowienie SN z dnia 4 sierpnia 2000 r., II KO 156/00). Pojęcie dobra wymiaru sprawiedliwości w znaczeniu nadanym przez przepis art. 37 k.p.k., wyraża się w zagwarantowaniu realizacji prawa do rzetelnego procesu, a to poprzez dyrektywę rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k.), jak też realne prawo oskarżonego do uczestnictwa w procesie (art. 374 § 1 k.p.k.). W sytuacji zatem, w której stan zdrowia oskarżonego uniemożliwia realizację powyższych gwarancji, zaś przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu wyeliminowałoby zaistniałe przeszkody, uznaje się, że zachodzi wyjątkowy przypadek, uzasadniający zmianę właściwości miejscowej sądu w powyższym trybie (zob. postanowienie SN z dnia 8 lutego 2023 r., IV KO 3/23).

W przedmiotowej sprawie jako przyczynę uzasadniającą przekazanie sprawy Sąd Rejonowy wskazał stan zdrowia oskarżonego. Ustalenie sądu wynika z obserwacji oskarżonego, który stawiając się na rozprawie w dniu 30 października 2025 roku, poruszał się z trudem, przy pomocy kuli. Jednak okoliczność stanu zdrowia oskarżonego i niemożność stawienia w sądzie właściwym w żaden sposób nie została zweryfikowana, chociażby przez zasięgnięcie odpowiedniej opinii. W aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek dokumentacji lekarskiej, potwierdzającej problemy zdrowotne S. P. . Oskarżony został zobowiązany przez sąd do przedłożenia oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym, z którego wynika jedynie, iż utrzymuje się z renty. Zatem twierdzenie sądu *meriti* o niemożności

udziału oskarżonego w rozprawach w Sądzie Rejonowym w Rybniku, jest niepotwierdzone procesowo, a tym samym przedwczesne.

Z orzecnictwa Sądu Najwyższego wynika jednoznacznie, że zły stan zdrowia, jako podstawa skorzystania z instytucji przekazania sprawy innemu równorzędnemu sądowi, musi być niewątpliwy, a także potwierdzać, że z jego powodu niemożliwe jest rozpoznanie sprawy z zachowaniem procesowych gwarancji przez miejscowo właściwy sąd, ale zarazem nie ma przeszkód do takiego rozpoznania sprawy przed sądem wyznaczonym według właściwości delegacyjnej (zob. postanowienie SN z dnia 27 września 2023 r., V KO 69/23; postanowienie SN z dnia 5 kwietnia 2024 r., III KO 31/24; postanowienie SN z dnia 16 maja 2025 r., II KO 106/25; postanowienie SN z dnia 26 czerwca 2025 r., V KO 80/25; postanowienie SN z dnia 25 września 2025 r., V KO 147/25).

Jeżeli ustalony i potwierdzony zły stan zdrowia oskarżonego w ogóle wyklucza możliwość jego uczestnictwa w procesie przed sądem miejscowo właściwym, odległym od miejsca zamieszkania oskarżonego, bądź ocena tego stanu zdrowia nie jest aż tak kategoryczna, ale kondycja zdrowotna znacznie utrudnia jego obecność na rozprawie w tym sądzie, ze względu na narażanie zdrowia i życia tego oskarżonego na poważne niebezpieczeństwo, to wówczas "dobro wymiaru sprawiedliwości" wymaga, aby sprawę przekazać do sądu miejsca zamieszkania oskarżonego (zob. postanowienia SN z dnia 9 marca 2023 r., V KO 18/23; postanowienia SN z dnia 20 kwietnia 2021 r., IV KO 41/21; postanowienia SN z dnia 21 lipca 2011 r., III KO 51/11; postanowienia SN z dnia 28 października 2025 r., IV KO 172/25).

Na obecnym etapie postępowania, istniejące w przedmiotowej sprawie ustalenia faktyczne, nie uzasadniają zastosowania instytucji właściwości delegacyjnej określonej w art. 37 k.p.k. Powyższej oceny nie zmienia także wskazanie przez sąd wnioskujący na podejrzenie oskarżonego „kumoterstwa, kolesiostwa” w prowadzeniu przedmiotowej sprawy, które nie zostało w żaden sposób potwierdzone.

Nie można jednak wykluczyć, że właściwa weryfikacja stanu zdrowia oskarżonego może wskazywać na potrzebę ponownego wystąpienia z wnioskiem o przekazanie przedmiotowej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Sąd Najwyższy nie znajdując zatem podstaw do uwzględnienia wniosku, orzekł jak w postanowieniu.

[J.J.]

[a.ł.]